

Nr 21

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående prisutjämningsavgift m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 11 februari 1955 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 72, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att lämna Kungl. Maj:t fortsatt bemyndigande för tiden till och med den 30 juni 1956 att, med iakttagande av vad i propositionen anförts, meddela föreskrifter om uttagande av prisutjämningsavgift samt att godkänna vad departementschefen föreslagit beträffande dispositionen av influtna prisutjämningsavgifter.

Beträffande propositionens huvudsakliga innehåll må här anföras följande.

Fortsatt bemyndigande att meddela föreskrifter om prisutjämningsavgift begäres för tiden till och med den 30 juni 1956.

I propositionen redogöres för ett betänkande av Södra Sveriges skogsindustriutredning angående klenvirke. Det föreslås, att av ännu icke disponerade prisutjämningsmedel 50 000 kronor årligen under budgetåren 1955/56—1958/59 får användas för viss utökning av personalen vid Svenska träforskningsinstitutets trätekniska avdelning; avsikten härmed är att forskningen beträffande sågverkstekniken och träavfallets nyttiggörande skall kunna intensifieras samt forskningsresultaten i större utsträckning än hittills delges berörda industriföretag.

Vidare föreslås att av prisutjämningsmedel ett belopp av 100 000 kronor får disponeras för bidrag till kostnader för framställning av filmer för upplysning och undervisning beträffande olika frågor på det skogliga området.

Till utskottets behandling har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

a) de likalydande motionerna I: 401 av herrar *Ebbe Ohlsson* och *Wehtje* samt II: 498 av herrar *von Seth* och *Östlund*, vari hemställts, »att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 72, i vad densamma avser fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att för tiden t. o. m. den 30 juni 1956 uttaga prisutjämningsavgift»;

b) de likalydande motionerna I: 404 av herr *Anders Johansson* m. fl. och II: 502 av fru *Sandström* m. fl., vari hemställts, »att riksdagen måtte

1. avslå det av Kungl. Maj:t i proposition nr 72 begärda bemyndigandet att meddela föreskrifter om uttagande av prisutjämningsavgift,

2. i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t snarast måtte vidtaga åtgärder för tillsättande av styrelse för skogsvårdsfonden»; samt

c) de likalydande motionerna I: 405 av herr *Pålsson* m. fl. och II: 503 av herr *Ericsson* i Näs m. fl., vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att av under år 1951 influtna prisutjämningsavgifter för pappersved och pappersavfall 200 000 kronor må ställas till Kungl. Maj:ts förfogande att användas till forskning rörande gödsling av skogsmark med näringshaltigt avfallsvatten i enlighet med motionernas syfte.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 405, II: 498 och II: 502.

Vad angår motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet, såvitt densamma ej framgår av här nedan intagna yttrande av departementschefen, till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes å nedan angivna sidor i propositionen nämligen

Prisutjämningsavgifter m. m. å vissa skogsprodukter åren 1945—1952, s. 2—4.

Framställningar rörande användningen av influtna prisutjämningsavgifter m. m., s. 4—15.

Beträffande frågan om fortsatt bemyndigande att uttaga prisutjämningsavgift har *departementschefen* anfört följande.

Kungl. Maj:t har sedan den 1 juli 1945 haft riksdagens bemyndigande att för stabilisering av den inhemska prisnivån uttaga prisutjämningsavgift vid export av varor. Syftet med avgiften har väsentligen varit att hindra, att höga utlandspriser på vissa varor verkar prisstegrande inom landet. Det har förutsatts att, när fråga uppkommer om att uttaga prisutjämningsavgift, man bör söka nå överenskommelse med vederbörande exportörer. Härutöver har uttalats att, vid övervägande av spörsmål rörande prisutjämningsavgift, i varje särskilt fall också andra synpunkter än de rent prispolitiska, bl. a. handelspolitiska synpunkter, bör vinna beaktande. Bemyndigandet att uttaga prisutjämningsavgift gäller till innevarande budgetårs utgång.

Hittills har prisutjämningsavgift endast uttagits på skogsprodukter. I de flesta fall har det visat sig möjligt att träffa avtal med berörda organisationer eller företag om utgående avgifter, då benämnda konjunkturutjämningsavgifter. I huvudsak som komplettering härtill har prisutjämningsavgifter uttagits genom formellt åläggande gentemot exportörer, som icke anslutit sig till avtalen.

Som framgår av vad tidigare anförts upphörde uttagandet av pris- och konjunkturutjämningsavgifter under år 1952 till följd av den då inträffade prisnedgången. Något omedelbart behov av att uttaga avgift av berört

slag har sedan dess icke förelegat. När det oaktat fortsatt bemyndigande att uttaga prisutjämningsavgift begärts och erhållits av riksdagen, har flera skäl andragits. Tidigare erfarenheter har givit vid handen, att tvära omkastningar i prisutvecklingen kan inträffa, särskilt vad angår de produkter av råvarunatur, av vilka den svenska exporten till stor del består. Dylika omkastningar har mycket kännbara återverkningar på kostnadsläget inom landet. Uteslutet är icke, att liknande omständigheter som de, vilka under åren 1950 och 1951 medförde kraftiga prislestningar i vår utrikeshandel, åter kan inträffa. Om ett sådant läge skulle uppkomma, bör Kungl. Maj:t äga befogenhet att för stabilisering av den inhemska prisnivån meddela föreskrift om uttagande av prisutjämningsavgift.

Det kan erinras om att i den allmänna ransoneringslagen upptagits bestämmelser, enligt vilka, då lagen är i tillämpning, prisutjämningsavgift kan utgå i vissa fall. Här är det emellertid fråga om avgifter, som är motiverade av försörjningsmässiga synpunkter. Av de skäl, som tidigare anförts och som alltjämt äger giltighet, bör prisutjämningsavgift kunna uttagas även då detta av prispolitiska hänsyn är påkallat. Det särskilda bemyndigande för Kungl. Maj:t att uttaga prisutjämningsavgift, varom nu är fråga, torde därför böra förlängas, förslagsvis med ett år eller t. o. m. den 30 juni 1956. Liksom hittills bör det göras generellt och alltså utan begränsning till vissa varuslag.

I fråga om användningen av influtna prisutjämningsavgifter har *departementschefen* anfört följande.

Tidigare har vid skilda tillfällen frågor angående dispositionen av influtna prisutjämningsavgifter underställts riksdagen. Även nu föreligger vissa spörsmål, som är av sådan beskaffenhet, att riksdagen bör beredas tillfälle att ta ställning till dem. Sålunda bör anmälas dels vissa förslag, vilka framlagts av Södra Sveriges skogsindustriutredning i ett betänkande angående klenvirke, och dels tre framställningar om bidrag till kostnader för filmer i ämnen, hämtade från det skogliga området. Därjämte bör erinras att, närmast i anledning av en framställning om medel för ett omfattande forskningsprogram för statens skogsforskningsinstitut, en utredning pågår rörande möjligheterna att för central skoglig forskning utnyttja konjunkturutjämningsavgiftsmedel, vilka enligt ingångna överenskommelser skall disponeras av vissa länsstiftelser för det enskilda skogsbruket.

Vad först angår skogsindustriutredningens betänkande om klenvirket förstås med dylikt virke dels barrvirke av vissa klenare dimensioner, dels allt lövvirke och dels sågverksavfall. Utredningen konstaterar, att betydande kvantiteter dylikt virke av olika skäl, för vilka redogöres i betänkandet, icke kommer till nyttig användning, samt framlägger ett antal förslag och rekommendationer med syfte att råda bot på detta missförhållande. Sålunda har utredningen föreslagit ökat statligt stöd till sådan forsknings-, försöks- och upplysningsverksamhet som kan bidra till en lösning av klenvirkesproblemet. Vidare har utredningen pekat på betydelsen av att en utbyggnad av skogsindustrien, främst i södra Sverige, kommer till stånd i så-

dan utsträckning att icke blott nu förefintliga tillgångar av gagnvirke utan även tillgängliga klenvirkeskvantiteter skall kunna nyttiggöras. I övrigt har utredningen till diskussion tagit upp en rad olika omständigheter, som enligt utredningens uppfattning utgör hinder för att klenvirket nu tillgodogöres i önskvärd omfattning.

Frågan om ett bättre utnyttjande av klenvirket är av stort intresse icke blott för skogsbruket och skogsindustrien utan även, med hänsyn till dessa näringsgrenars centrala ställning i vårt näringsliv, för landet i dess helhet. Utredningen synes mig på ett förtjänstfullt sätt ha belyst de föreliggande problemställningarna. Vad angår arten och räckvidden av de åtgärder som bör vidtagas för att åvägabringa en lösning av de föreliggande spörsmålen, kan självfallet, såsom remissbehandlingen av betänkandet utvisar, delade meningar göra sig gällande. I stort sett har dock utredningens förslag gillats av flertalet av de hörda remissinstanserna.

Vissa av de förslag, som utredningen framlagt eller som framkommit under remissbehandlingen, torde få närmare övervägas inom vederbörande departement och föranleder sålunda icke i detta sammanhang något särskilt uttalande från min sida. Jag syftar härvid bl. a. på förslaget om förstärkning av skogsforskningsinstitutets avdelning för arbetslära.

Vad beträffar förslaget om inrättande av ett särskilt rationaliseringsorgan för sågverksindustrien anser jag mig på de skäl, som anfördes, då denna fråga år 1954 anmäldes, ej böra förorda att från statens sida något initiativ tages till att inrätta ett dylikt organ. Det bör i detta sammanhang erinras om det inflytande, som långivningen från den förra året inrättade sågverkslänefonden kan få på strukturutvecklingen inom skogsindustrien.

Utredningen har ansett det vara av betydelse, att forskningen på sågverksteknikens område och rörande möjligheterna att utnyttja sågverksavfallet utvidgas, samt därför hemställt, att ett tidigare framlagt förslag om viss förstärkning av personalen vid träforskningsinstitutets trätekniska avdelning i viss utsträckning förverkligas. Sålunda föreslår utredningen att statsmedel anvisas för ytterligare tre befattningshavare vid institutet. Kostnaderna härför beräknas till i runt tal 50 000 kronor årligen.

Jag är av skäl, som anförts bl. a. av statskontoret, icke beredd att förorda någon ökning av den medelsanvisning över riksstaten, som avses för träforskningsinstitutets verksamhet. Med hänsyn till den betydelse, som utredningen och flertalet remissinstanser, däribland styrelsen för träforskningsinstitutet, tillmäter forskningen på ifrågavarande område, vill jag emellertid tillstyrka att prisutjämningsmedel avsättes för den föreslagna personalförstärkningen för den tid nuvarande avtal angående träforskningsinstitutets drift gäller, alltså till och med utgången av budgetåret 1958/59. Därvid förutsätter jag, att det skall befinnas möjligt att på ett ändamålsenligt sätt inpassa de nya befattningshavarna i träforskningsinstitutets nuvarande organisation samt att deras arbetsuppgifter skall kunna utformas på ett sådant sätt, att det med utredningens framställning avsedda syftet tillgodoses. Det torde få ankomma på institutets styrelse att uppgöra förslag till riktlin-

jer för den utvidgade verksamheten vid institutets ifrågavarande avdelning. Det bör framhållas, att medelsbehovet för ifrågavarande ändamål, vilket enligt vad nyss sagts är avsett att täckas av prisutjämningsmedel, icke kan efter utgången av löpande avtalsperiod få föranleda medelsanvisning över riksstaten.

Vad utredningen anfört om angelägenheten av en utbyggnad av skogsindustrien främst i södra Sverige behöver icke i och för sig föranleda något uttalande från min sida. Med hänsyn till vad som framkommit vid remissbehandlingen finner jag att det t.v. bör kunna anstå med den föreslagna utredningen om en svensk träsockerindustri.

De av utredningen upptagna bränslefrågorna synes mig förtjäna stor uppmärksamhet i förevarande sammanhang. Först må erinras om att riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap avser att genomföra ett av nämnden upprättat program för försök med fliseldning och vissa därmed sammanhängande undersökningar. Det är min förhoppning att dessa försök och undersökningar skall leda till betydelsefulla framsteg på vedeldningens område och därmed tjäna de syften, för vilka utredningen gjort sig till tolk. — Att, såsom i vissa remissyttranden föreslagits, inrätta en särskild lånefond för stöd vid anskaffning av utrustning för fliseldning är enligt min mening f. n. icke behövt.

Utredningens förslag om förstärkning av riksnämndens personal med en befattningshavare för handläggning av beredskapsfrågor på bränsleområdet samt om medelsanvisning för viss upplysningsverksamhet beträffande vedeldning anser jag böra genomföras på försök under viss tid. De av riksnämnden anförda synpunkterna angående befattningshavarens arbetsuppgifter samt upplysningsverksamhetens inriktning bör därvid beaktas. Medel för ändamålet torde böra utgå från fonden för forskning och försöksverksamhet på bränsleområdet. Bidrag av prisutjämningsmedel erfordras alltså ej.

Jag delar till fullo utredningens och flertalet remissinstansers uppfattning, att det framtida utfallet av klenvirke bör nedbringas i möjligaste mån. I detta sammanhang intar skogsvårdsfrågorna en framträdande plats. Såsom utredningen och vissa remissinstanser starkt framhållit, torde klenvirkesutfallet kunna minskas i väsentlig grad om röjning och gallring i skogen verkställs i större utsträckning än som f. n. synes vara fallet. De frågor, som sammanhänger med bl. a. plantskogsrojning, är emellertid, enligt vad som framhålles av utredningen, icke tillräckligt utforskade. Jag anser det därför vara i och för sig angeläget att forskningen på detta område ges ökade resurser och hyser den förhoppningen att det skall visa sig möjligt att tillgodose utredningens önskemål härom på så sätt, att medel anvisas för ändamålet ur de fonder, som inrättats för skogliga ändamål. Härvidlag får jag erinra om den pågående utredningen om möjligheterna att för central skoglig forskning få utnyttja vissa för lokala ändamål avsedda konjunktur-utjämningsmedel.

Frågan om förstärkning av skogsstyrelsens personal med två konsulenter samt av skogsvårdsstyrelsernas driftsmedel torde böra närmare övervägas

inom jordbruksdepartementet. Vad angår föreslagen medelsanvisning för viss kursverksamhet torde böra undersökas, huruvida icke även här medel från skogliga fonder kan ställas till förfogande.

Från vissa föreningar har inkommit framställningar om prisutjämningsmedel för framställning av filmer för upplysning, undervisning och propaganda beträffande olika frågor på det skogliga området. Vid remissbehandling av förslagen har medelsanvisning för ändamålet förordats. Då vidare medel för inspelning av skogsfilmer tidigare ställts till förfogande i viss utsträckning och, såvitt kan bedömas, de med stöd av dessa medel framställda filmerna synes ha varit till gagn, vill jag föreslå att ytterligare 100 000 kronor av prisutjämningsmedel anvisas för ifrågavarande filmproduktion. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser rörande sättet för medlens fördelning samt angående villkoren för åtnjutande av bidrag, varom här är fråga. Därvid synes vad som anförts av skogsstyrelsen böra beaktas.

Av innehållet i de i ämnet väckta *motionerna* må här återgivas följande.

Till stöd för yrkandet i de likalydande motionerna I: 401 och II: 498 har motionärerna framhållit bl. a., att den allt hårdare konkurrensen syntes numera så påverka prisutvecklingen, att de prispolitiska skälen för ett fortsatt bemyndigande inte längre vore bärande. Skulle mot förmodan prisutvecklingen under kommande budgetår medföra behov av särskilda åtgärder, funnes möjlighet att förelägga riksdagen därav föranledda förslag i ärendet vid höstsessionen eller nästa vår.

I de likalydande motionerna I: 404 och II: 502 har motionärerna — under erinran att riksdagens bemyndigande vid den tidpunkt, då prisutjämningsavgifterna infördes, ansetts böra tagas i anspråk endast för att bemästra uppkommande svårigheter under en övergångsperiod omedelbart efter kriget och att avgifter under senare år icke uttagits — uttalat att det nu, mer än tio år efter krigsslutet, inte längre funnes några skäl för fortsatt bemyndigande.

Motionärerna har vidare framhållit, att till skogsvårdsfonden hittills avsatts ca 26 miljoner kronor samt att det skulle ankomma på fondens styrelse att bestämma om fondens användning. Någon styrelse hade emellertid ännu icke tillsatts. Då det syntes angeläget, att klarhet snarast vunnes om hur skogsvårdsfondens medel skulle disponeras, ansåge motionärerna att styrelse för fonden måtte tillsättas omedelbart.

Till stöd för det i de likalydande motionerna I: 405 och II: 503 framförda yrkandet har motionärerna framhållit bl. a., att den fortgående föroreningen i jättelik skala av vattendrag och sjöar inte bara medförde en ödesdiger förgiftning av vattnet utan också innebure att jorden oavbrutet berövades enorma mängder värdefulla näringsämnen, en rovdrift som på längre sikt hotade att bli väl så ödesdiger som själva vattenföroreningen. Det vore därför av vikt att vattenvården inriktades även på att det näringshaltiga av-

fallsvattnet komme jorden och inte minst skogsmarken till godo. Sedan något år hade en grupp forskare planerat och utfört kostnadskalkyler för skogsbevattningsförsök vid Rikstens gård. Det gällde försök med flytande gödselmedel som i själva verket vore avfallsprodukter, och försöken innefattade bl. a. jämförelser mellan effekten av vanligt vattenledningsvatten och avloppsvatten. Forskargruppen vore organiserad, men försöken hade ännu inte kunnat komma till utförande av brist på medel.

Beträffande skogsvårdsfonden inhämtas bl. a. följande. Fonden bildades i anslutning till de avtal om konjunkturutmättningsavgifter för år 1952 som under hösten 1951 träffades mellan statens handels- och industrikommission för Kungl. Maj:t och kronan samt Svenska cellulosa-föreningen, Svenska trämasseföreningen och Svenska pappersbruksföreningen. Enligt avtalen skulle 12 procent (i fråga om avtalet med pappersbruksföreningen dock 10 procent) av influtna avgifter tillföras en inom riksgäldskontoret bildad fond för åtgärder till fromma för skogsvården (skogsvårdsfonden). Rörande denna fond stadgas bl. a. att densamma skall användas, när detta ur konjunktursynpunkt finnes lämpligt, varvid Kungl. Maj:t bestämmer tidpunkten för användningen och den omfattning, i vilken medlen vid olika tidpunkter får tagas i anspråk. Beslut om utbetalning må icke fattas senare än att utbetalning kan påbörjas med ingången av år 1962. För fonden skall finnas en styrelse, bestående av nio ledamöter, av vilka fyra utses av de enskilda parterna och fyra av Kungl. Maj:t. Dessa ledamöter utser gemensamt en person, som skall vara ordförande; kan de ej enas, utses ordföranden av presidenten i Svea hovrätt. Sedan Kungl. Maj:t fattat beslut, att utbetalning ur fonden må ske, ankommer det på fondens styrelse att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag om medlens användning. Kungl. Maj:t må ej gå utanför av styrelsen framlagt förslag.

För anslag ur skogsvårdsfonden gäller att dessa, i den mån de icke beviljas för forskning eller annat ändamål av allmänt intresse i regel icke skall avse statliga skogar.

Behållningen å skogsvårdsfonden utgjorde vid utgången av budgetåret 1953/54 i runt tal 26 miljoner kronor.

Utskottet. Riksdagen har alltsedan år 1945 bemyndigat Kungl. Maj:t att, när behov därav ur prispolitiska synpunkter prövas föreligga, meddela föreskrifter om uttagande av prisutmättningsavgift för varor, som utföres ur riket. Avgiftens syfte är att förhindra, att höga utlandspriser på vissa varor skall ötvä stegrande inflytande på de inhemska priserna. Det av 1954 års riksdag lämnade bemyndigandet gäller till och med den 30 juni 1955.

I förevarande proposition nr 72 hemställs dels om fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t till och med den 30 juni 1956 att meddela föreskrifter om uttagande av prisutmättningsavgift och dels om riksdagens godkännande av vad i propositionen föreslagits beträffande dispositionen av influtna prisutmättningsavgifter.

Prisutjämningsavgift har hittills ej uttagits på andra varor än skogsprodukter och ej heller på varor, för vilka jämlikt av Kungl. Maj:t godkänd överenskommelse medel skolat avsättas i annan ordning än i form av prisutjämningsavgift. Sedan under år 1952 enligt skilda av Kungl. Maj:t meddelade beslut prisutjämningsavgifterna successivt upphävts, har sådana avgifter därefter ej utgått.

Vad först angår frågan om förlängning av det gällande bemyndigandet för Kungl. Maj:t att uttaga prisutjämningsavgift har utskottet jämväl att beakta det i föreliggande motioner framställda avslagsyrkandet å propositionen i denna del. Samma yrkande förelåg till bedömande även då riksdagen föregående år lämnade det nu gällande bemyndigandet i ämnet.

I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 29 tillstyrkte 1954 års bevillningsutskott, med bifall till proposition nr 62 till samma års riksdag, förlängning till och med den 30 juni 1955 av bemyndigandet för Kungl. Maj:t att meddela föreskrifter om uttagande av prisutjämningsavgift. I nämnda betänkande erinrades om att 1953 års bevillningsutskott uttalat, att det icke vore möjligt att avgöra, huruvida behov komme att föreligga att i fortsättningen uttaga prisutjämningsavgift, att möjligheten därav icke borde uteslutas liksom ej heller att ett läge kunde uppkomma, i vilket det framstode som önskvärt att man bevarat möjligheterna till snabba åtgärder för att stabilisera den inhemska prisnivån samt att uttagande av prisutjämningsavgifter och därmed sammanhängande åtgärder borde betraktas såsom speciella anordningar, betingade av exceptionella förhållanden. Då dessa uttalanden alltjämt ägde giltighet fann 1954 års bevillningsutskott skäl föreligga för förlängning av gällande bemyndigande.

Då utskottet nu har att taga ställning till frågan huruvida fortsatt bemyndigande skall lämnas Kungl. Maj:t att uttaga prisutjämningsavgift, är läget i huvudsak detsamma som förelåg, då riksdagen lämnade det nu gällande bemyndigandet. Med hänvisning härtill och till ovannämnda uttalanden i förevarande fråga tillstyrker utskottet den föreliggande propositionen, i vad däri hemställts om fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t för tiden till och med den 30 juni 1956 att meddela föreskrifter om uttagande av prisutjämningsavgift. I enlighet härmed avstyrker utskottet det i föreliggande motioner framställda yrkandet om avslag å propositionen i denna del.

I propositionen upptages jämväl frågor rörande dispositionen av influtna prisutjämningsavgifter och vissa därmed sammanhängande spørsmål. Därvid har departementschefen till en början anmält de förslag, som framlagts av Södra Sveriges skogsindustriutredning i ett betänkande angående klenvirke.

Den ståndpunkt departementschefen intagit till olika av utredningen aktualiserade spørsmål föranleder ej erinran eller särskilt uttalande från utskottets sida. I enlighet härmed har utskottet intet att invända mot att, på sätt i propositionen förordas, prisutjämningsmedel må tagas i anspråk för viss personalförstärkning vid träforskningsinstitutets trätekniska avdelning

i syfte att möjliggöra vidgad forskning och delgivning av forskningsrön rörande sågverksteknik och nyttiggörande av träavfall.

I propositionen anmäles vidare framställningar från vissa organisationer om bidrag av prisutjämningsmedel för produktion av upplysnings- och undervisningsfilmer i skogliga frågor. Departementschefen förordar att — utöver tidigare för ändamålet anvisade medel — ytterligare 100 000 kronor av prisutjämningsmedel disponeras för ifrågavarande filmproduktion enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande. Mot detta förslag har utskottet ingen erinran.

I de likalydande motionerna I: 405 och II: 503 har hemställts om anvisande av ett belopp av 200 000 kronor av prisutjämningsmedel att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för att användas till forskning rörande gödsling av skogsmark med näringshaltigt avfallsvatten. Motionärerna understryker angelägenheten av att försöksverksamhet på förevarande område understödjes. Utskottet vill med anledning härav framhålla, att det icke utan närmare utredning — som i förevarande sammanhang lämpligen icke kan verkställas — bör förekomma att riksdagen beslutar om medelsanvisning på sätt motionärerna tänkt sig. Utskottet har ej heller kunnat bilda sig någon klar uppfattning om de i motionerna avsedda forskningsuppgifternas angelägenhetsgrad och praktiska betydelse för aktuella strävanden på skogsvårdens område. I det avseendet har utskottet uppmärksammat, att vattenvårdskommittén i sitt den 1 december 1954 avgivna betänkande (SOU 1955: 6) icke upptagit frågan till närmare belysning. Utskottet anser sig emellertid böra utgå ifrån att det i förevarande motioner berörda spörsmålet från Kungl. Maj:ts sida ägnas all den uppmärksamhet, även på längre sikt, som må föransledas av ett ådagalagt intresse för insatser från statens sida på ifrågavarande område.

Utskottet har slutligen att taga ställning till det i de likalydande motionerna I: 404 och II: 502 framställda yrkandet om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om åtgärder för att styrelse för skogsvårdsfonden snarast måtte tillsättas. Med erinran om att riksdagen föregående år på hemställan av bevillningsutskottet i betänkande nr 29 avslog ett motionsvis framställt yrkande av samma innebörd, samt att motionärernas uttalanden i fråga om angelägenhetsgraden av den förordade åtgärden delvis torde bygga på missuppfattning angående tidpunkten för fondmedlens disponerande för avsett ändamål — beslut om utbetalning får icke fattas senare än att denna kan påbörjas med ingången av år 1962 — anser sig utskottet icke böra tillstyrka förevarande motionsyrkande. Utskottet vill ytterligare tillägga, att utskottet — i likhet med vad 1954 års bevillningsutskott uttalat — anser sig böra utgå ifrån att Kungl. Maj:t kommer att medverka till att styrelse för skogsvårdsfonden utses, när så anses erforderligt för vidtagande av de dispositioner av fondens medel som kan äga samband med bl. a. den fortsatta prövningen av frågor om anvisande av pris- och konjunkturutjämningsmedel för skoglig forskning.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 72 samt med avslag å de likalydande motionerna I: 401 av herrar Ebbe Ohlsson och Wehtje samt II: 498 av herrar von Seth och Östlund ävensom de likalydande motionerna I: 404 av herr Anders Johansson m. fl. och II: 502 av fru Sandström m. fl., sistnämnda båda motioner i vad avser det däri framställda avslagsyrkandet,

1) lämna Kungl. Maj:t fortsatt bemyndigande för tiden till och med den 30 juni 1956 att, med iakttagande av vad i propositionen anförts, meddela föreskrifter om uttagande av prisutjämningsavgift; samt

2) godkänna vad departementschefen föreslagit beträffande dispositionen av influtna prisutjämningsavgifter; ävensom

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 404 av herr Anders Johansson m. fl. och II: 502 av fru Sandström m. fl., i vad desamma ej behandlats under A), samt

2) de likalydande motionerna I: 405 av herr Pålsson m. fl. och II: 503 av herr Ericsson i Näs m. fl.,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anført och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 15 mars 1955

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Spetz, Franzon, Eriksson*, Söderquist, Velander*, Niklasson, Snygg och Bengtson*; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Kristensson i Osby, Ortgård, Sundström, Hagberg i Malmö*, Sjölin, Brandt, Vigelsbo, Allard och Anderson i Sundsvall.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer:

I) beträffande utskottets hemställan under punkten A 1) av herrar *Spetz, Söderquist, Velander, Kristensson* i Osby, *Hagberg* i Malmö, *Sjölin* och *Anderson* i Sundsvall, vilka, under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 401 av herrar *Ebbe Ohlsson* och *Wehtje* samt II: 498 av herrar *von Seth* och *Östlund* ävensom vad i de likalydande motionerna I: 404 av herr *Anders Johansson* m. fl. och II: 502 av fru *Sandström* m. fl. anförts rörande det ifrågasatta bemyndigandet, ansett att utskottet bort hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 72, såvitt densamma avser fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att för tiden till och med den 30 juni 1956 meddela föreskrifter om uttagande av prisutjämningsavgift.

II) beträffande utskottets hemställan under punkten B 1) av herrar *Spetz, Söderquist, Kristensson* i Osby, *Sjölin* och *Anderson* i Sundsvall, vilka ansett dels att utskottets yttrande på sid. 12, sista stycket, bort ersättas med text av följande lydelse:

»I de likalydande motionerna I: 404 och II: 502 har därjämte yrkats om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om åtgärder för att styrelse för skogsvårdsfonden snarast måtte tillsättas. Såsom framgår av Kungl. Maj:ts proposition nr 62 till 1954 års riksdag har ett antal skogliga organ redan i november 1953 i gemensam skrivelse till Kungl. Maj:t anhållit om att styrelse för fonden skulle tillsättas. Det ankommer på styrelsen att upprätta och till Kungl. Maj:t ingiva förslag om fondmedlens användning. Först sedan styrelsen upprättat en plan över medlens disposition kan alltså avgöras, i vilken utsträckning medlen blir tillgängliga för skoglig forskning. Då detta torde vara av väsentlig betydelse för de organ och institutioner, som ägnar sig åt dylik forskning, finner utskottet angeläget att styrelse för skogsvårdsfonden nu tillsättes med det snaraste. Utskottet tillstyrker alltså de likalydande motionerna I: 404 och II: 502 i denna del.»

dels ock att utskottet bort hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t snarast måtte vidtaga åtgärder för tillsättande av styrelse för skogsvårdsfonden.